

Balatoni Nyaralás

A kép 1934-ben, 12 éves koromban készült a Balatonon, ahova a 25 éves Magda nővérem vitt el nyaralni. Magda áll a jobb szélén, én a bal szélén, közöttünk meg Magda két barátnője van. Akkoriban ilyen fürdőruhát viseltek. Magda 1909-ben született Mátyásföldön. Amikor szegény anyám gerinctumortól megbénult deréktól lefelé, Magda, a legidősebb nővérem volt a pótmama. 13 éves korától nem aludt végig egyetlen éjszakát sem, mert a mamát meg kellett forgatni az ágyban, és apám mindig őt keltette föl. Nagyon jó testvérünk volt, és nagyon-nagyon szerettük. Fiatal lányként nem mindig értettem egyet vele, mert szigorú volt, magasra tette a lécet, amit nem volt mindig könnyű átugrani. Nem érettségizett. A hatodik gimnázium után -- akkor halhatott meg anyám, vagy anya halála előtt -- állásba került. A Hoffherr-Schranz Gépgyárba először csak mint gépírókislányt vették föl, de olyan remekül dolgozott, hogy rövid idő alatt az Erdős vezérigazgató mellé került. A vezérigazgatónak lett a titkárnője, ami egy fiatal lánynak komoly karriert jelentett. 1944-ben Magdát és engem elvittek a KISOK-pályára. Ott gyűjtöttek össze minket, és hát egy csomó csoportot láttunk, ahogy indítják Pestre. Elkezdett esni az eső, azt mondták, hogy menjenek haza, és holnap reggel 7-re, legyenek itt. Hát persze nem voltunk ott. Akkor már láttuk, hogy ez mire megy ki. Még korábban, nem tudom pontosan, hogy melyik hónapban, azt hiszem, áprilisban-májusban kikerültünk hárman, Magdus, Klári és én a Sorg-féle kislakás-építkezésre. Budapest és Újpest határában volt ez az építkezés. Hadiüzemnek számított, és az mentességet jelentett. Persze másnap nem mentünk a KISOK-pályára, hanem végleg kimentünk az építkezésre, ahova 1944 nyarán apánkat is kihívtuk, úgyhogy ott is együtt volt a család. Ott pillanat alatt fölállítottak egy barakksort, ahova a zsidó munkáslányokat költöztették. Nagyon-nagyon rendes vezetője volt az üzemnek. Én úgy emlékszem, hogy egy Sári nevű mérnök, de lehet, hogy nem ő volt a vezető. Mindenesetre nagyon kiállt a társaság mellett, és igyekezett mindenkit megóvni, hát már amennyire megtehetette. Üvegesnek hordtuk az üveget, gitteltük az ablakot, és a legkülönbözőbb anyagokat hordtuk talicskán. Sári mérnök, aki később, a főlzabadulás után elég jó szerepet töltött be a városnál, rögtön bevitte az irodára Magdust, nagyon kedvelte, és olyan titkárnőfélének használta. A vőlegényem értem jött november 16-án, hogy bevigyen a Dob utca 90-ben alakult gyereketthonba, amit a cionisták hoztak létre. Apámtól kérdeztem, hogy mit csináljak, és azt mondta, hogy aki menteni tudja magát, az mentse. Tessék bemenni vele! Apát, Magdát és Klárit

aztán a nyilasok bevitték a gettóba. Magda végtelenül jó ember volt, végtelenül szép életet érdemelt volna. Nem sikerült nagyon jól a magánélete. Jött egy nagy szerelme, nős ember volt, idegbeteg feleséggel, és annak idején bolondoktól nem választottak el. De fiatal lánykora óta a Joli nővérem férjének a cserkész társa és jó barátja, [Zwirn] Feri udvarolt neki. Miután már sikerült férjhez adnia minden testvérét, ami neki lelkileg nagyon fontos volt, 1947-ben férjhez ment hozzá, és annak haláláig éltek együtt. Magda a háború után külkeres lett. Ott is előadó, főelőadó, osztályvezető. Szóval a munkahelyén mindig sikeresen ment előre. Amikor az én férjem meghalt, akkor is nagyon mellettem álltak, amikor az ő férje meghalt, akkor aztán végleg nagyon közel kerültünk egymáshoz. Nagyon szép kort ért meg, mert három hónappal a 90. születésnapja előtt ment el.